

Passi-ho bé, senyor president!

written by Joan Fonollosa | 14 de novembre de 2023

Ara que torna a estar de moda parlar de l'Eugenio, potser és adient començar amb un "saben aquell?". Saben aquell conte clàssic del part de les muntanyes? Després de setmanes negociant semblava qui sap què, han acabat parint un ratolí.

Hi ha qui parla de traïció. Jo no ho faré: prefereixo seguir un vell consell i no atribuir a la maldat el que es pugui atribuir a la incompetència. I és que ja fa molt de temps que ho sospito, però després de la cacicada amb l'Assemblea de Representants i d'aquest acord ja no en tinc cap dubte: això de fer la independència li va gros, molt gros, a aquest home.

De veritat ha encarat les negociacions creient que l'objectiu era fer un acord? És més, de veritat ha cregut mai que era possible un acord mínimament raonable? No sabia que la finalitat de tot plegat era acumular raons per a la "causa justa", única manera de fer la independència? De veritat es creu que això servirà de res? Els anys d'exili i l'experiència al Parlament Europeu no li han ensenyat com van aquestes coses? És més, no veu com estan anant les coses per l'oficialitat del català a Europa?

O és que li han tornat a tremolar les cames com ja li van tremolar l'octubre del 17? Perquè, per si no ho sabia, els aldarulls de Madrid anaven per a ell. Els que cremen contenidors a Ferraz no ho saben, però els organitzadors sí: tot això, igual que les barrabassades dels governs de les Illes i del País Valencià i les astracanades de certs jutges contenen un missatge: "si no ets bon minyó i pactes ara, t'hauràs d'entendre amb nosaltres". Com si això ens hagués de fer por, havent passat un 1714 i un 1939.

El primer que sorprèn és que una negociació tan llarga (i cal

suposar que complicada) s'hagi pogut acabar amb un document de quatre pàgines. Normalment, la llargada del document final és proporcional a les hores esmerçades en acordar-lo: una negociació complexa requereix molts matisos, moltes precisions i moltes subordinades i tanmateixos. Ep! això si el resultat final és de veritat un pacte: si es tracta d'una ensarronada la cosa és diferent. I la veritat és que un document en el qual l'única cosa que es concreta és que Junts votarà la investidura i després ja en parlarem casa malament amb les desconfiances expressades fins i tot al document mateix. A Brussel·les ja ho saben perfectament: Espanya té tendència a no complir els tractes; i tractant-se de Catalunya –la història ho demostra– simplement no compleix mai, tret que s'hi vegi obligada i tot i així ho fa de mala gana i ho reverteix a la primera oportunitat.

Però analitzem el document, punt per punt. El document està dividit en tres parts: Antecedents, Oportunitat històrica i Acords; i de les quatre pàgines (tres i mitja, de fet) els dos primers punts ocupen les dues primeres. O sigui que amb una pàgina i mitja n'hi ha prou per despatxar allò que se suposa que és el moll de l'os.

Em fa l'efecte que un dels errors comesos és que ha faltat empatia, que no és el mateix que simpatia: no importa com ho llegeixo jo, el que importa és com ho llegirà l'altra part, i no sembla que s'hagi mirat el document amb ulls espanyols. Vist així, encaixa perfectament amb la dita castellana "dame pan y dime tonto". És a dir: dues pàgines de retòrica i una i mitja de pressumptes acords que no es compliran. Bé, de fet sí que hi ha una única cosa que es complirà: el vot de Junts a la investidura. Tota la resta, palla.

El primer punt no és altra cosa que una mena de memorial de greuges, quelcom que a nosaltres ens provoca trempera, però a la mentalitat castellana no li fa ni fred ni calor. I per tant caldria preguntar què han exigit a canvi de deixar això per escrit. És cert –i alguns ho han considerat una mena de

trionf— que s’hi esmenta que “els Decrets de Nova Planta van abolir les constitucions i institucions seculares de Catalunya”. Uns decrets aprovats per unes Corts impecablement democràtiques, suposo? Ja posats, es podria haver fet esment que dues vegades més —el 1923 i el 1939— els intents de Catalunya de recuperar una mica d’autogovern van ser avortats *manu militari*. En lloc d’això, el document no s’està de recordar que la consulta popular del 9-N i el referèndum del 1-0 van ser “suspesos i posteriorment anul·lats pel TC”: no fos cas que algú es cregui que aquestes coses han servit de res o que els catalans tenim dret a decidir sobre nosaltres mateixos. Que quedi clar: una dotzena de senyors amb despatx a Madrid tenen més autoritat sobre nosaltres que el poble de Catalunya expressant-se en referèndum.

El segon punt és una mica d’autobombo que ja ens coneixem: estem davant d’una oportunitat històrica i tot això. Només té d’interessant l’esment que “el Parlament de Catalunya representa legítimament el poble de Catalunya”; això sí, recorda que ho fa gràcies a l’Estatut, que té caràcter de llei orgànica. Gràcies, bwana.

I anem al tercer punt. Fins aquí el “dime tonto”; ara ve el “pan”. Comença amb una objietat: que Junts considera vàlid l’1-0 i el PSOE no. Qui ho diria, oi? Però vaja, no es pot matar tot el que és gras. Vinga, què més?

Doncs que això és molt difícil i que hi ha desconfiances mútues i per això “han acordat dotar-se d’un mecanisme (...) internacional que tingui les funcions d’acompanyar, verificar i fer seguiment de tot el procés de negociació i dels acords a què s’arribi”.

Aturem-nos un moment en aquest punt perquè és l’únic lloc d’on potser (només potser) en podria sortir alguna cosa de positiva. “Acompanyar, verificar i fer seguiment” vol dir, simplement que algú prendrà nota del que passi i... què més? Què passarà amb els incompliments que segur que hi haurà? Quina

capacitat de coerció tindrà? I no oblidem que això és un pacte entre dos partits, no entre dos estats; és a dir que el PP –sense el qual no es podrà fer res d'efectiu– no té perquè sentir-s'hi obligat. Total, que els documents que generi aquest mecanisme seran una bona font d'informació per als historiadors del futur, però em temo que poca cosa més.

I com estarà format aquest mecanisme? Com funcionarà? Quines persones el compondran? El president, en la roda de premsa posterior, va dir que els seus components ja estan nomenats i han acceptat l'encàrrec, però això no és el que diu el document: només diu que han acordat fer-ho. Estem davant la primera ensarronada? Per cert, el president també va dir que la primera reunió serà després de la investidura, no abans com seria el normal: deu ser per comprovar que Junts ha fet el que tocava.

A continuació detalla les coses que les dues parts han d'acordar en aquest marc “si s'escau”. Ai, els “si s'escau” ! Ningú no s'ha adonat del perill que això representa? Cap buròcrata no li ha dit que aquestes tres paraules són una bomba, la porta de sortida de tot plegat?

I què s'ha d'acordar, si s'escau? Doncs per començar “la metodologia de negociació”. Encara estem així? Tantes setmanes i encara no han pogut acordar qui i com ha de parlar? També s'acordarà “els continguts dels acords a negociar” De veritat? Quina sorpresa! En el procés de negociació s'acordarà quins són els acords a negociar. No ho hauria dit mai! Jo creia que en tota negociació seriosa se sap des del començament de què s'ha de parlar.

Seguim. Aquests acords a negociar s'agrupen en “dos grans àmbits permanents”: “la superació dels dèficits i limitacions de l'autogovern” i “el reconeixement nacional de Catalunya”. O sigui, en el primer tornem al peix al cove, i el segon és la ploramica habitual: del lema de la gran manifestació del 2010, allò que nosaltres som un poble, que nosaltres decidim, res de

res. El reconeixement, per si algú no ho sap, vindrà com va venir el reconeixement de les Repúbliques americanes: per la via dels fets i quaranta anys després de la independència.

Aquests dos grans àmbits es concreten una mica més en dos subpunts on, curiosament, només "s'acorda" que cadascú dirà el que ja ha dit. Ves quin acord. Fins i tot en el primer, referit al reconeixement nacional, hi ha una frase que si es té la pell una mica fina gairebé es pot prendre com una burla: "Junts proposarà la celebració d'un referèndum d'autodeterminació". Només li falta dir que el PSOE s'hi oposarà; de fet ja ho diu implícitament en recordar que el PSOE defensarà una collonada que no vol dir res. De veritat es creuen que amb la investidura a la butxaca poden ni tan sols considerar la possibilitat d'estudiar-ho? Més encara, la posició presumptament maximalista de Junts se situa dins del marc de l'article 92 de la Constitució... que parla de referèndums consultius: o sigui l'1-0 ja no val i el que mana és la sacrosanta "Constitución que nos dimos entre todos". Bona nit i tapa't!

Del segon subpunt, la millora de l'autogovern ja ni en parlo. No paga la pena.

Ara ve el que s'ha presentat com el gran triomf, una concreció pràctica de les negociacions, allò que s'havia de cobrar per avançat: l'amnistia. A veure: algú es pot creure que amb la investidura a la butxaca el senyor Sánchez tirarà això endavant? Amb el PP controlant el Senat amb majoria absoluta? Més aviat el que passarà és que la proposició de llei acabarà decaient per acabament de la legislatura: perquè no hem d'oblidar que tan bon punt les enquestes li donin una mica de llum, Sánchez dissoldrà les Corts i convocarà eleccions (quan es dissol una assemblea cal convocar eleccions, per si algú ho ha oblidat). I si per un miracle aquesta llei acabés sortint publicada al BOE, què passarà quan la pilota estigui en les mans dels jutges? Uns jutges que, en una mostra d'exquisida imparcialitat, ja s'hi ha mostrat en contra abans de conèixer-

la? Ves que no acabi passant com amb la llei de “només sí és sí”, que al final ha tingut uns efectes contraris als que pretenien els impulsors.

I després d'un punt d'allò més inconcret que en el fons no vol dir res sobre la participació de Catalunya a les institucions europees i internacionals ve el veritable “pan”, l'única concreció del text: “La investidura de Pedro Sánchez amb el vot a favor de tots els diputats de Junts”. Amb un “tots” entremig per allunyar els mals pensaments.

Finalment, el compromís de “l'estabilitat de la legislatura, subjecta als avenços i el compliment dels acords”. “Ui, quina por”, deuen estar pensant a Madrid: què fareu si no compleixen? Votar una moció de censura per fer president el Sr. Feijóo? Au, va!

Total, president, que tot solet us heu ficat de peus no a la galleda, sinó a la paperera de la història.

Acabo, per tant, amb un anunci d'aquells que abans es publicaven als diaris:

URGENT: Es busquen patriotes competents per convertir les pròximes eleccions al Parlament de Catalunya en un referèndum *de facto* i aixecar la suspensió de la declaració d'independència la mateixa nit electoral.

Tenim prou temps, però no gaire: les eleccions seran al límit, és a dir al gener del 25.